

VERSTREKKEN VAN PAPIEREN HERHAALRECEPT IS EEN SERVICE EN GEEN VERPLICHTING

GESCHILLENINSTANTIE: KLACHTEN TEGEN APOTHEKER ONGEGROND

Een patiënt vroeg haar apotheker om een papieren herhaalrecept om bij een andere apotheek vervolgmedicatie te kunnen halen. Echter, vanwege digitalisering doet de apotheker dat niet meer. De patiënt klaagde niet alleen hierover, maar ook omdat de apotheek zonder toestemming medische informatie aan het ziekenhuis zou hebben verstrekt. De Geschilleninstantie Openbare Apotheken verklaarde deze klachten ongegrond.

Auteurs **Jolijn Geven** en **Catelijne Bach**

Wat speelde er?

Een patiënt constateerde bij het ophalen van haar medicatie dat een papieren herhaalrecept ontbrak. Zij verzocht de apotheker die alsnog te verstrekken. Bij de apotheek was echter het beleid gewijzigd; uit efficiency-overwegingen werden niet langer herhaalrecepten verstrekt. De patiënt was hier niet blij mee, omdat zij zich in haar keuzevrijheid beperkt voelde. Met een herhaalrecept zou zij immers bij iedere apotheek terecht kunnen, zo nodig ook in het buitenland tijdens vakanties.

De apotheker stelde alternatieven voor, zoals het verstrekken van een 'aangepast' papieren recept, een aantekening op het medicatiedoosje of het eenmalig verstrekken van een herhaalrecept. Geen van deze opties volstond voor de patiënt; het ziekenhuis waar zij onder behandeling is, accepteert alleen herhaalrecepten of een origineel recept. Met een eenmalig herhaalrecept kon zij ook niet uit de voeten, omdat zij dan eerst moet bedenken of zij de medicatie bij deze apotheek wil afhalen, of bij een andere.

Er speelde ook nog iets anders. Een medewerker van het ziekenhuis was bekend met een geneesmiddel dat de patiënt gebruikte, zonder dat de patiënt dat zelf had

gemeld. Het ziekenhuis had die informatie volgens de patiënt alleen via de apotheek kunnen krijgen. Uit e-mailcorrespondentie tussen de patiënt en een waarnemend apotheker volgt echter dat het dossier van de patiënt is geblokkeerd voor andere zorgverleners. De klachten werden ter beoordeling voorgelegd aan de Geschilleninstantie Openbare Apotheken, met het verzoek hierover bindend te adviseren.

Wat vond de patiënt?

De patiënt diende de volgende klachten in: de apotheker weigerde na elke deelaflgifte van een recept, een papieren herhaalrecept af te geven, waardoor de patiënt haar vervolgmedicatie niet in een andere apotheek kon afhalen en daardoor werd beperkt in haar keuzevrijheid. Bovendien zou de apotheker medische informatie over de patiënt hebben verstrekt aan het ziekenhuis, zonder dat de patiënt daarvoor toestemming had gegeven.

En de apotheker?

De apotheker gaf aan dat binnen de apotheek een digitaliseringsslag plaatsvindt. Papieren/fysieke herhaalrecepten worden inderdaad niet meer versterkt. Volgens de

De apotheker dacht mee over alternatieven en deed verschillende voorstellen, zoals het verstrekken van een 'aangepast' papieren recept of een aantekening op het medicatiedoosje.

apotheker volgt uit het Besluit Geneesmiddelenwet (artikel 6 lid 3) dat de apotheek verplicht is herhaalrecepten bij te houden in het patiëntendossier, maar er zijn geen voorwaarden beschreven waaraan het herhaalrecept moet voldoen.

Het was niet de intentie van de apotheker om de patiënt te beperken in haar keuzevrijheid voor een apotheek en daarvan is volgens de apotheker ook geen sprake. Met een recept van de huisarts kon de patiënt bij iedere willekeurige apotheek terecht voor het afhalen van haar medicatie. Om de patiënt toch tegemoet te komen, had de apotheker diverse alternatieven voorgesteld en op die manier gezocht naar een oplossing.

PATIËNT VOELDE ZICH DOOR NIEUWE WERKWIJZE BEPERKT IN HAAR KEUZEVRIGHEID

Over de tweede klacht, die ging over het delen van de informatie met het ziekenhuis, is de apotheker kort, omdat een waarnemend apotheker deze klacht eerder heeft afgehandeld. De apotheker geeft aan dat het delen van gegevens voor deze patiënt vanuit de apotheek is geblokkeerd en dat die werkafpraak altijd wordt vastgelegd bij het verstrekken van een medicatieoverzicht. De kans op het doorgeven van gegevens wordt daarmee verkleind, maar dit zou niet helemaal uit te sluiten zijn.

Wat vindt de Geschilleninstantie Openbare Apotheken hiervan?

De apotheker moet de zorg van een goed hulpverlener in acht nemen. Daarbij moet hij handelen in overeenstemming met de voor apothekers geldende Professionele Standaard Farmaceutische Zorg.

Naar het oordeel van de geschilleninstantie is er geen wettelijke verplichting voor de apotheker om een herhaalrecept te verstrekken; dit is een service die een apotheek soms aanbiedt, maar waartoe deze niet is verplicht. De apotheker heeft verschillende alternatieve opties voorgesteld aan de patiënt. Dat het ziekenhuis waar de patiënt haar vervolgmedicatie wilde halen die opties weigerde, is de apotheker niet aan te rekenen. De apotheker heeft op redelijke wijze gehandeld. De geschilleninstantie merkt op dat de patiënt ook de huisarts had kunnen vragen meerdere recepten uit te schrijven.

Over de tweede klacht geeft de geschilleninstantie aan dat zij niet heeft kunnen vaststellen welke feiten aan de mogelijk verwijtbare gedraging ten grondslag gelegd kunnen worden. De patiënt heeft niet gereageerd op het verweer van de apotheker dat een blokkade is opgenomen in het digitale dossier. Daardoor is er geen reden aan te nemen dat de apotheek gegevens heeft doorgegeven aan het ziekenhuis. De geschilleninstantie acht beide klachten ongegrond.

En verder?

De geschilleninstantie verwijst nog naar de KNMP-Richtlijn *Ter hand stellen* uit 2018, waarin is opgenomen dat de apotheker bij een herhaalrecept van een andere apotheek een risico-inschatting moet maken of het recept in behandeling kan worden genomen, zonder inzage te hebben in het originele recept. Ongeacht de wijze waarop een herhaalrecept of een alternatieve vorm daarvan wordt verstrekt, is een kritische beoordeling van het herhaalrecept dus altijd aan te raden. ■

Jolijn Geven en Catelijne Bach zijn beiden werkzaam als advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten en maken deel uit van het Brancheteam Zorg van dit kantoor (www.vil.nl/zorg). Jolijn Geven is daarnaast zorgmakelaar voor apotheken.